

Het bestuur van
Waterschap Drents Overijsselse Delta
Postbus 60
8000 AB Zwolle

Onderwerp:
Subsidieverlening planuitwerking
Project 15E Stadsdijken Zwolle (P0881)
Zaaknummer 31163047

Geacht bestuur,

Hierbij bied ik u namens de programmadirectie Hoogwaterbeschermingprogramma een subsidiebeschikking aan voor de planuitwerking van project 15E Stadsdijken Zwolle (P0881). Dit in antwoord op uw brief d.d. 27 januari 2021 met kenmerk 20/035821, waarmee u een aanvraag tot verlening van een subsidie heeft ingediend voor dit project.

Op basis van de Regeling subsidies Hoogwaterbescherming 2014 is de subsidie vanuit het Hoogwaterbeschermingsprogramma bepaald op: € 21.853.414 inclusief btw. Bij het tot stand komen van deze beschikking is gebruik gemaakt van de conclusies en aanbevelingen van de onafhankelijke adviescommissie " Bureau de Bont" en de gezamenlijke afspraken die we gemaakt hebben (zie bijlage 1: *Berekening voorgenomen subsidie en nadere afspraken PU Stadsdijken WDOD*).

Scope

We hebben samen met uw projectteam de scope van het project vastgesteld op 7.641 meter langs de oostoever van het Zwolle-IJsselkanaal en Zwarte Water, inclusief 9 kunstwerken. Wij verzoeken u de gegevens in het Waterveiligheidportaal te actualiseren.

Planning, raming en kasritme

In het referentieblad in de bijlage staan de beschikkingsmijlpalen en faseramingen die worden overgenomen in ons referentiebeheer.

Het subsidiebedrag van € 21.853.414 kan direct na de beschikking als voorschot gefactureerd worden. De totale investering is € 5,9 mln. hoger (planuitwerkingsfase € 5,1 mln. lager en realisatiefase € 11 mln. hoger) dan de programmering 2022-2027/2033. Bij de volgende programmeerronde kunt u een verzoek indienen tot wijziging van de programmeerreeks (VTW).

Procesoptimalisaties SSB&D

In uw plan van aanpak en uw aanvraagbrief voor de planuitwerkingsfase staan een aantal proceseisen beschreven die erop gericht zijn om conditioneringsactiviteiten uit

Programmadirectie Hoogwaterbescherming

Griffioenlaan 2 – B4
3526 LA Utrecht
Postbus 2232
3500 GE Utrecht

Contactpersoon

Hoite Detmar
programmabegeleider
M: 0611526467

Ons kenmerk

601-1-3824

Datum

xxx

Bijlage(n)

Berekening subsidie
Doorlopen proces
Subsidiebeschikking
Referentieblad

de realisatiefase naar voren te halen en tijdens de planuitwerkingsfase uit te voeren. Tevens is een voorstel gedaan ten aanzien van de subsidiebeschikking en -herijking van de realisatiebeschikking. Deze proceseisen leiden tot een versnelling in de planning, waarmee invulling gegeven wordt aan Sneller, Slimmer, Betere & Doelmatiger (SSB&D) aanpak (zie bijlage 2 SSB&D proces). Omdat dit relevant is voor de subsidie van de realisatiefase, verzoeken wij u om de nadere uitwerking hiervan verder op te pakken met het begeleidingsteam. Uiteraard dient deze uitwerking te passen binnen de kaders van de subsidieregeling. Indien er wijzigingen in de planning optreden dient in overleg met het begeleidingsteam beoordeeld te worden wat de meest doelmatige aanpak is.

**Programmadirectie
Hoogwaterbescherming**

Kenmerk
601-1-3824

Afspraken voor het vervolg

Onderstaand zijn de afspraken weergegeven die wij met u hebben gemaakt voor het vervolg van het project.

- *Beheersing exogene risico's stikstof en Corona*
De risico's voor corona en stikstof zijn exogeen en zullen onder de werking van artikel 11 van de subsidieregeling worden gebracht. Over de beheersing van deze risico's en de verrekening van de kosten zijn tussen de directies van de programmadirectie en het waterschap werkafspraken gemaakt. Genoemde exogene risico's interacteren met het endogene risicodossier van het project. Derhalve is de werkafpraak gemaakt dat eerst de risicoreservering van het project wordt aangesproken, voordat er budget bij HWBP wordt aangevraagd. Wij waarderen dat we hierover afspraken hebben kunnen maken en herkennen hierin de toepassing van de alliantieprincipes.
- *Realisatieraming actualiseren*
De realisatieraming zou – alvorens de subsidieaanvraag PU ingediend zou worden - integraal geactualiseerd zijn. De reviewbevindingen zijn echter nog niet integraal verwerkt in een nieuwe realisatieraming. De bevindingen van de review moeten zo spoedig mogelijk worden verwerkt in de realisatieraming (en niet pas bij het DO) en deze aangepaste realisatieraming vormt dan de nieuwe referentie voor de realisatie.
De realisatieraming sluit thans op € 92,3 mln. (100% bedrag en incl. BTW) inclusief een geschatte verwerking van de reviewbevindingen van De Bont. De aangepaste realisatieraming wordt als geldende referentie opgenomen. Dat betekent dat de huidige geprognosticeerde subsidie voor de realisatiefase bijgesteld wordt van € 72 mln. naar € 83,1 mln. (90% van € 92,3 mln.).
- *Werking 2 fase contract*
Het project Stadsdijken is een van de eerste projecten binnen het HWBP die met een 2-fase contract werkt. Op conceptueel niveau onderkent de programmadirectie de meerwaarde van het betrekken van uitvoeringskennis in de planuitwerking om zodoende uitvoeringsrisico's te minimaliseren. Deze strategie leidt tot verhoudingsgewijs hoge planuitwerkingskosten. In dit project zou dat moeten leiden tot een ongehinderde en beheerste uitvoering, waarbij het risicoprofiel voor de realisatie zeer gering is. Wij zullen dit samen met u nauwgezet monitoren. Wij hebben met u afgesproken om de kostendeskundige van de programmadirectie voortaan bij de kostentafel uit te nodigen.
- *Uitvoeren conditionerende werkzaamheden in de PU fase*
In het plan van aanpak is aangekondigd dat een aantal conditionerende werkzaamheden vooruitlopend op de realisatie worden uitgevoerd. Het gaat dan met name om activiteiten die een voorspelbare realisatie zouden kunnen verstoren. Het grote aantal te verleggen kabels en leidingen, verontreinigde

grond, alsmede de aanwezigheid van niet gesprongen explosieven kunnen in de uitvoering leiden tot stagnatie van productie en kunnen daarmee kostenverhogend werken. De programmadirectie onderkent dat het naar voren halen van deze conditionerende werkzaamheden faalkosten kan verlagen. De programmadirectie vraagt daarbij om een goede registratie van deze werkzaamheden, zodat de doelmatigheid van deze activiteit kan worden aangetoond.

**Programmadirectie
Hoogwaterbescherming**

- *Beschikking definitief ontwerp (DO) en herijken bij uitvoeringsontwerp (UO)*
De beschikking van de realisatiefase zal plaatsvinden op basis van het DO. Tijdens de ontwerpstep DO naar UO zal de definitieve prijs van de aannemer gevormd worden. Om te voorkomen dat er een financieel gat ontstaat tussen de subsidie en de definitieve aanneemsom zal er een herijking plaatsvinden bij het UO.
Mocht de planning vanwege het stikstofrisico (of coronarisico) leiden tot andere inzichten, moet in overleg met de programmadirectie beoordeeld worden wat de meest doelmatige aanpak moet zijn.
- *Programmategie*
In de subsidie is een bedrag opgenomen voor het programmateam van WDOD. In de komende periode vinden overleggen plaats tussen WDOD en programmadirectie om de samenwerking en begeleiding op programmaniveau te verbeteren.

Kenmerk
601-1-3824

De invulling van bovenstaande afspraken op hoofdlijnen voor de volgende fase wordt afgesproken en vastgelegd tussen de Programmadirectie HWBP en de directie van uw Waterschap.

Facturatie

Naar aanleiding van deze beschikking kunt u een factuur voor een voorschot ter grootte van € 21.853.414, onder verwijzing naar zaaknummer 31163047 en bestelnummer 4500307995, indienen bij de programmadirectie Hoogwaterbescherming. De factuur kan per mail verstuurd worden naar efacturen@rws.nl

Wij kijken uit naar een constructieve samenwerking met het projectteam van het project Stadsdijken Zwolle. Bij vragen of opmerkingen kunt u de programmadirectie benaderen.

Hoogachtend,

Ir. H.C. Klavers

Ir. T.R. Rozendaal

Portefeuillehouder Waterveiligheid
Unie van Waterschappen/Rijkswaterstaat

Hoofdingenieur Directeur
Programma's Projecten en Onderhoud

Deze brief is door Rijkswaterstaat voorzien van een digitale ondertekening met gekwalificeerd certificaat. In de wetgeving is geregeld dat een elektronische handtekening met gekwalificeerd certificaat, bij wet gelijkgesteld is aan een handgeschreven handtekening. Als u in het document linksboven op het 'handtekeningvenster' klikt, kunt u de handtekening op betrouwbaarheid verifiëren. Het certificaat van de ondertekenaar kunt u dan digitaal inzien. Daarvoor heeft u minimaal Adobe Reader XI nodig.

Bijlage 1 Berekening voorgenomen subsidie en nadere afspraken PU Stadsdijken WDOOD

**Programmadirectie
Hoogwaterbescherming**

Kenmerk
.....

CIJFEROPSTELLING SUBSIDIEBESCHIKKING PU STADSDIJKEN ZWOLLE

PU Raming oktober 2019	29,76
conditionering naar REA	-1,51
Zuivere PU okt 2019	28,25
SSK PU okt 2020 (incl post Corona, is nieuw tov PU okt 2019)	25,86
besparing tov okt 2019 SSBD	2,39
Cie Bont: taakstelling risico reservering	0,60
Cie Bont: corona buiten beschouwing laten	0,56

Cie de Bont eindadvies PU okt 2020 bottom up
pm: te bezien delta tussen prognose en werkelijke kosten loop 1 (in bespreking tussen BGT en OG) **24,70** pm

Verdeling financiering HWBP en WDOOD:

	Totaal	HWBP	WDOOD
TOTAAL	24,70		
Zuivere PU vergelijking 2019/2020 (reguliere verdeling 90/10)	22,10	19,89	2,21
Kosten rework VKA	2,20		
Ondoelmatigheid rework VKA (volgt visie Cie de Bont, cijfermatige vertaling door PD aangepast)	0,20		0,20
doelmatig rework VKA (reguliere verdeling 90/10)	2,00	1,80	0,20
operationele ruis (verdeling cf advies Cie de Bont)	0,40	0,20	0,20

Subsidiebeschikking door HWBP	21,89
Eigen bijdrage/kosten WDOOD	2,81
Verificatie totaal	24,70

NB.

De subsidieaanvraag laat een zeer geringe afwijking zien ten opzichte van het advies van Bureau de Bont en onze gezamenlijke afspraken. In uw aanvraag is een subsidiebedrag van € 21.837.874,50 gevraagd, dit is € 51.234,50 lager dan het advies van Bureau de Bont. Dit wordt deels verklaard door een extra bijdrage van gemeente Zwolle ad € 35.695,-. Het resterende deel van € 15.539,50 houdt verband met de wijze waarop de kostenopstelling opgebouwd is. Tussen de programmadirectie en uw directie is afgesproken om de afgesproken cijferopstelling aan te houden. Dit betekent dat de te verlenen subsidie neerkomt op: € 21.889.109 minus € 35.695, is **€ 21.853.414**

Doorlopen proces

Kenmerk

.....

De toets op de subsidie is een intensief proces geweest. In juli 2019 is door de programmadirectie een review uitgevoerd op de raming van de planuitwerkingsfase. De conclusie was dat de geraamde aangepaste raming van € 33,5 mln. sterk afweken van de vigerende referenties (van € 9,6 mln.) en door het begeleidingsteam als erg hoog werden gezien. In augustus 2019 heeft het waterschap een raming van € 29,8 mln. ter bespreking ingediend. Ook dit was bovengemiddeld hoog naar het oordeel van de programmadirectie. Dit zou waarschijnlijk niet tot een positief oordeel hebben geleid indien hier een subsidie voor zou worden aangevraagd. Gezamenlijk is besloten om een onafhankelijke review uit te laten voeren door Horvat en Partners. De conclusie van Horvat was dat de geraamde engineeringkosten voor dit project erg hoog waren ten opzichte van vergelijkbare projecten en dat de doelmatigheid van de aanpak onvoldoende aangetoond werd. De programmadirectie had vertrouwen in het oordeel van Horvat, maar het waterschap onderschreef de conclusies van Horvat niet, omdat er nog geen goede realisatieraming lag, de door Horvat gebruikte referenties niet relevant waren, er sprake was van onderschatting van de complexiteit en er onvoldoende rekening was gehouden met het karakter van een 2-fasen contract (hoge plankosten in combinatie met meer trefzekere realisatieraming). Hiermee zou volgens het waterschap de conclusie (namelijk dat de projectfase voor ca. 50% van de raming uitgevoerd kon worden) van Horvat te arbitrair zijn. Dit verschil van inzicht was op dat moment niet overbrugbaar. Daarom is in gezamenlijk overleg besloten om Bureau de Bont in te schakelen om een onafhankelijk advies uit te brengen over de doelmatigheid van de planstudie. De reviewuitkomsten van Horvat zijn hierbij onderdeel van het advies van Bureau de Bont. Het voorliggende besluit is op dit advies gebaseerd.

Parallel aan dit proces heeft WDOD gezocht naar optimalisaties in hun projectaanpak. Onder de noemer Slimmer, Sneller, Beter en Doelmatiger (SSBD) is gezocht naar efficiëntie binnen de huidige aanpak. Dit is gevonden door onder meer activiteiten van de realisatiefase parallel te laten plaatsvinden met de planuitwerking. Dit heeft geleid tot een besparing van € 2,39 mln. Als gevolg van de wijziging in de planning verschuift € 1,51 mln. van de kosten voor diverse conditioneringswerkzaamheden van de planuitwerkingsfase naar de realisatiefase. Dit heeft ertoe geleid dat de raming van € 29,76 mln. bijgesteld is naar € 25,86 mln.

De kernpunten uit het advies van Bureau de Bont zijn:

- *De PU-raming van € 25,86 mln. is goed onderbouwd en de onderliggende posten zijn consequent uitgewerkt.*
- *De Bont adviseert een taakstelling op de raming van het risicodossier van € 0,6 mln. De Bont adviseert om het corona risico exogeen en buiten de raming te plaatsen. Dit leidt tot een bijstelling van € 0,56 mln. Hiermee wordt de raming naar beneden bijgesteld naar € 24,7 mln. voor de PU-fase, exclusief reservering voor stikstof en Corona.*
- *In dit bedrag € 24,7 mln. zitten voor € 2,2 mln. kosten die veroorzaakt worden door wijzigingen in de hydraulische randvoorwaarden. Deze kosten moest het waterschap maken voor het opnieuw uitvoeren van het VKA. Het waterschap had geen invloed op de oorzaak. Als deze kosten niet noodzakelijk waren, was de grondslag voor subsidie lager geweest. Van deze kosten beoordeeld de Bont dat € 0,2 mln. ondoelmatig is en voor rekening*

van WDOD. Het restant van € 2,0 mln. zal overeenkomstig de subsidieregeling gesubsidieerd worden (90%- 10%).

- In het bedrag van 24,7 mln. zit een bedrag van € 0,4 mln. die voortkomt uit procesverstoringen tussen WDOD en programmadirectie, wat gezien wordt als operationele ruis. Aangezien beide partijen onderdeel zijn dit proces adviseert De Bont dat deze kosten door beide partijen voor 50% gedragen wordt.
- De aanpak van het risicomanagement wordt als effectief beschouwd, gegeven de te verwachten reductie van de risico's in de realisatiefase. De twee-fasen aanpak lijkt op dit project een goede werking te hebben.
- De uitgevoerde benchmark laat zien dat project Stadsdijken op de totale projectkosten per kilometer (Verkenning, Plan en Realisatie) hoger scoort dan het gemiddelde HWBP-project (+ 18 %). Met de beschouwing van nu lijkt de PU-fase ten opzichte van de realisatiefase relatief stevig ingezet. De Adviescommissie stelt vast dat het project Stadsdijken een meer dan gemiddelde complexiteit in zich heeft.
- De Adviescommissie beveelt aan nu te starten met monitoren zodat het succes van de 2-fasen aanpak aan het eind echt kan worden aangetoond.
- De Adviescommissie stelt de Realisatieraming van € 98 mln. bij naar € 92,31 miljoen voor haar analyse. Deze raming is voor dit moment acceptabel en voldoende trefzeker. Dit bedrag wordt als referentiewaarde voor de realisatiefase aangehouden.

**Programmadirectie
Hoogwaterbescherming**

Kenmerk

.....

De programmadirectie accepteert de aanbevelingen van Bureau de Bont. Aanvullend zijn in aanloop naar de realisatiefase afspraken gemaakt zoals op hoofdlijnen verwoord in de brief. Nadere uitwerking vindt plaats tussen de programmadirectie HWBP en de directie van uw Waterschap.